

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut
-/Maani

§ 37 naapertorlugu apeqqummut nr. 2011-219-imut akissuteqaat Nanortalimmi pisortatigoortumik errorsisarfik

Asasara Anders,

Nanortalimmi pisortatigoortumik errorsisariup amigaatigineqarnera pillugu allakkannut qujanaq. Inoqtigiit arlallit kuuinnartumik imeqannginnerat, aammalu errorsisarfirmik atuisinnaannginnerat saaffiginnissutinni aallaavigaat.

Aamma pisortatigoortumik errorsisariup amigaatigineqarnera inuiaqatigiinni peqqissutsikkut pinaveersaartitsineranut nappaatinillu akiuiniarnermut sunniuteqartoq innersuussutigaa, tamatumunngalu atatillugu pingaartumik sakiiallummik nappaateqartoqarnera innersuussutigalugu.

Nanortalimmi 2003-p kingorna sakiiallummik nappaateqartut ukiumut sisamaniit 15-it akornanni amerlassuseqartut paasineqartarput, 2010-mi amerlanerpaasimallutik (15-iullutik). Kalaallit Nunaanni sakiiallummik nappaateqarnerup errorsisarfirmillu atugassaqaarnissamik periarfissaqaarnerup imminnut ataqatigiinnerat toqqaannartumik misissuiffigineqarsimanngilaq. Taamatut misissuineq napparsimasut ikittuinnaat tunngavigalugit taamaallaat pisussaassaaq, amerlasuullu errorsiveqarmata tamanna kisitsisitigut paasissutissat assigiinngissutaannik qularnaatsumik takutiitsinnaassanngilaq.

Kisiannili ineqarnermi pissutsit eqqiluissuserlu nappaatinut tuniluuttunut, taakkununngalu ilanngullugu sakiiallummik pingaaruteqartorujussuusartut ilisimaneqarpoq. Nunani killerni nakorsaait atorlugit katsorsaasarnerup saqqummernissaa sioqqullugu sakiialluut annikillisinnaalereersimavoq, tassani ineqarnerup pitsaassusiata nerisaqarnerullu pitsanngortinneqarnerat tunngaviorpiarsimalluni.

Allanguutini inuit peqqissusaannut pingaaruteqarnerpaasimasoq tassaavoq, "ineqarnermi pissutsinik pitsanngorsaaneq, iluarsaassisarneq nioqqutissallu nerisassat isumannaassusiat" ¹. Aamma Kalaallit Nunaanni innuttaasut isumaginninnikkut atugarliornerusut akornanni TB-p eqquisinnaanera annertunerusarpoq. Inuit eqimattat akornanni uku eqqugaanissamut ulorianartorsiornerusutut isumaqarfigineqarput: inuit nunaqarfinni najugaqartut, aammalu imermik kuuinnartumik atuisinnaanngitsut,

¹ Bjerregaard P: Kalaallit Nunaanni inuit peqqissusiat. Inussuk. Nunani issittuni ilisimatusarnermut nalunaarusiaq. Namminersorlutik Oqartussat 2004, qupp. 32

02. december 2011
Sagsnr. 2011-058007
Dok. Nr. 775109

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: iaan@nanoq.gl
www.nanoq.gl

uffarfeqanngitsut kuutsittakkanillu perusuersartarfeqanngitsut, inuit suliffeqanngitsut aammalu inuit tupamik imigassamillu annertuumik atuisuusut².

Sakiilluutip tuniluunneranut – matumani eqqiluisaarnermut atassusiisinnaaneq eqqartorneqartillugu – inuit eqqiluisaarnerat pingaaruteqarnerpaasoq qularutigineqanngilaq. Sakiilluut amerlanertigut quersornikkut, assak quersorfigereerlugu assammissinikkut aammalu ataatsimut isigalugu qiseq aqputigalugu toqqaannartumik atuinikkut tuniluuttarpoq. Aamma qiseq panersimasoq tuniluuffiusarpoq, sakiilluutip bakteriaata panernini anigorsinnaammagu. Taamaattumik inuit eqqiluisaarsinnaanermut periarfissaqarluarnerat, perusuersartarfinni pissutsit pitsaasuunerat aammalu atortunik taakkuninnga atuisinnaaneq tuniluuttoqarnissaanut akiuiniarnermi pissarsiaqarnerpaaffiusussaapput.

Sakiilluutip bakteriaa aatsaat 72 gradini kissarnerusumiluunniit minutsini 15-ini uunnassimaartikkaanni toqsinnaasoq ilisimaneqarpoq. Napparsimmavissuarni nappaatinik tuniluuttoqarnissaa pinngitsoortinniarlugu atisat 70 grader C-ni minutsini 25-ni, imaluunniit 95 grader C-ni minutsini qulini errorneqartarnissaat WHO-miit inassutigineqarpoq. Tassalu errorsiviit nalinginnaasut atorneqarnerat tuniluuttoqarsinnaaneranut annikillititsisarpoq, kisiannili nungutsitsisinaanani.

Ilisimatitsissutigisinnaavara, Namminersorlutik Oqartussat Nanortalimmi errorsisarfiutiminik matusineranut errorsisarfiup amigartooruteqarfiunera – aammalu amigartoorutit ineqarnermut artukkiinerat – pissutaammat.

Taamaattumik errorsisarfimmi maskiinat 2010-mi kommunimut neqeroorutigineqarput, tassanngaanniillu maskiinat 2010-mi tiguneqarput.

Sooq kommuni errorsisarfimmik ingerlatsinnginnersoq ilisimatinneqanngilanga.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jens B. Frederiksen

² Ladefoged et al. Risk factors for tuberculosis in Greenland: case-control study. Int J Tuberc Lung Dis 15(1):44-49)